

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218207775
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Kráľová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1218207775.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Kráľovej a členiek senátu: JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: I. X., T. S. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova 7/A, Bratislava, a plnoletého: U. X., T. S. XX.XX.XXXX, deti rodičov: V. I. X., M. Ž., T. S. XX.XX.XXXX, U. H.: Y. X, H., U.Č.: H.: T. X, H., zastúpená advokátkou Mgr. Martinou Krišťákovou, so sídlom: Tupého 51/A, Bratislava, otec - V. U. X., T. S.Z. XX.XX.XXXX, U. H.: Y. X, H., zastúpený advokátom JUDr. Borisom Bohunským, Advokátska kancelária Borec & Bohunský, so sídlom: Kozia 20, Bratislava, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. septembra 2019 č. k. 28P/157/2018-163, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. septembra 2019 č. k. 28P/157/2018-163, vo výroku o zverení maloletého I. X., T. S. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti m e n í tak, že maloletý I. X.Y. T. S. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvoде za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 zveruje do osobnej starostlivosti otca a následne od 19.10.2020 sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. septembra 2019 č. k. 28P/157/2018-163, vo výroku o výživnom na maloletého I. mení tak, že matka je povinná platiť výživné na maloletého I. za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 vo výške 150,- € mesačne, vždy do 15 - dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletého.

III. Zročné výživné za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 vo výške 797,12 € je matka povinná zaplatiť v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku k rukám otca maloletého.

IV. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. septembra 2019 č. k. 28P/157/2018-163, vo výroku o výživnom na maloletého I. za obdobie od 19.10.2020 m e n í tak, že otec je povinný platiť výživné na maloletého I. vo výške 180,- € mesačne, počnúc dňom 19.10.2020 vždy do 15 - dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého.

V. Zročné výživné za obdobie od 19.10.2020 do 31.05.2021 vo výške 585,53 € je otec povinný zaplatiť v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky maloletého.

VI. Odvolací súd úpravu styku otca s maloletým I. neurčuje.

VII. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. septembra 2019 č. k. 28P/157/2018-163, vo výroku o zverení, vo výroku o zastupovaní a správe majetku plnoletého U. X., T. S. XX.XX.XXXX zrušuje a konanie o zverenie, konanie o zastupovanie a správu majetku U. X., T. S.Z. XX.XX.XXXX, zastavuje.

VIII. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 12. septembra 2019 č.k. 28P/157/2018-163, vo výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti na plnoletého U. X., T. XX.XX.XXXX za obdobie jeho maloletosti t.j. v čase trvania striedavej osobnej starostlivosti t.j. za čas od 11.12.2019 do 28.02.2020 potvrdzuje.

IX. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 12. septembra 2019 č.k. 28P/157/2018-163, vo výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti na plnoletého U. za obdobie jeho maloletosti t.j. za obdobie od 01.03.2020 do 12.08.2020 mení tak, že otec je povinný platiť výživné na t.č. plnoletého U. X., T. S. XX.XX.XXXX vo výške 200,- € mesačne, za obdobie jeho maloletosti t.j. za obdobie od 01.03.2020 do 12.08.2020 a to k rukám plnoletého syna.

X. Zročné výživné za obdobie od 01.03.2020 do 12.08.2020 vo výške 950,- € je otec povinný zaplatiť v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku k rukám plnoletého syna.

XI. Odvolací súd schvaľuje súdny zmier medzi plnoletým U. X., T. XX.XX.XXXX Z. V.. U. X., nar. XX.XX.XXXX v nasledovnom znení: V.. U. X., T. XX.XX.XXXX (otec) sa zaväzuje platiť plnoletému U. X., T. XX.XX.XXXX bežné výživné vo výške 100,- € mesačne, vždy k 1. dňu toho - ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom schválenia súdneho zmiere, a súčasne sa zaväzuje uhradiť zaostané výživné na plnoletého U. za obdobie od 13.08.2020 do 31.05.2021, a to sumu vo výške 500,- €, v lehote do 15.06.2021.

XII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava II. rozsudkom zo dňa 12.09.2019 č.k. 28P/157/2018-163 rozviedol manželstvo rodičov maloletého I. Z. U..Č.. C. U., ktorých zveril na čas po rozvode manželstva do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že v starostlivosti matky budú deti od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 19:00 hod. do nedele párneho týždňa do 19:00 hod a v starostlivosti otca budú deti od nedele párneho kalendárneho týždňa od 19:00 hod. do nedele nepárneho týždňa do 19:00 hod. Obaja rodičia budú deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu v tom čase maloletého U. Z. I. I. sumou 50,- € mesačne na každého.

2. Súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov z dôvodu, že manželstvo je v danom prípade len formálnym zväzkom, ktorý si neplní svoje ekonomické, biologické a ani výchovné poslanie. Manželia spolu nežijú, nevedú spoločnú domácnosť, sú citovo odcudzení. Vzhľadom na priebeh manželstva a intenzitu rozvratu vzťahov medzi účastníkmi, ako aj vzhľadom na vyjadrenia oboch účastníkov, bol toho názoru, že ani v budúcnosti nemožno očakávať, že vzťahy medzi účastníkmi sa upravia a dôjde k obnoveniu ich manželského spolužitia a zároveň mal za to, že rozvod manželstva nie je ani v rozpore so záujmami v tom čase maloletých detí.

3. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 23, § 24 ods. 1a 2, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal zo skutočného stavu zisteného na základe vykonaného dokazovania, kedy uviedol, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 9.6.2001, u oboch manželov šlo o prvé manželstvo, sú spoločne rodičmi dvoch v tom čase maloletých detí: U. X., T. S. XX.X.XXXX Z. I. X.Y., T. S. X.XX.XXXX. Matka navrhovala zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vykonávanej v týždenných intervaloch, s osobitnou úpravou starostlivosti počas sviatkov a školských prázdnin, pričom obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec súhlasil so zverením maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v matkou navrhnutom rozsahu a intervaloch, so zachovaním práva oboch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok aj s rozdelením prídavkov na deti a uplatňovania si daňového bonusu na deti medzi oboch rodičov. Zo správy kolízneho opatrovníka z pohovoru vykonaného s maloletými deťmi dňa 13.6.2019 súd prvej inštancie zistil, že obe deti sa zhodne vyjadrili, že im vyhovuje model týždeň u mamy a týždeň u otca. Pri opätovnom pohovore dňa 11.9.2019 sa maloletý I. vyjadril, že uvažoval, kde chce byť a prišiel na to, že by chcel byť u otca. K tomuto rozhodnutiu dospel z dôvodu, že videl, ako to funguje cez leto a tento model striedania mu nevyhovuje. Mama mu aj cez leto povedala, že si možno nebude môcť dovoliť platiť mu futbal. Vie, že u otca toto bude mať, má tam aj

lepšie podmienky a bližšie do školy, je mu to od otca pohodlnejšie. U otca má aj pocit domova. S mamou a bratom sa o tom maloletý I. rozprával, jeho brat chce zachovať model ako doteraz, nechce byť u otca. Mama maloletému I. na to povedala, že jeho rozhodnutie akceptuje, ona to chápe. Mama mu tiež povedala, že budú spolu s otcom prihlíadať na deti, ako to deti chcú. Potom, ako mu bolo vysvetlené, že súd môže prijať aj iné rozhodnutie, ako je jeho aktuálne prianie a ponechať doterajší model striedavej starostlivosti, sa maloletý I. vyjadril, že by sa vedel s takýmto rozhodnutím stotožniť. S oboma rodičmi má dobrý vzťah, vie sa s rodičmi dohodnúť. Aj keby bol u otca, s bratom aj s mamou by sa stretával.

4. Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal, či zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov je v záujme maloletých detí a či touto úpravou budú lepšie zabezpečené ich potreby. Poukázal na to, že otázka zverenia sa nejavila ako problematická a rodičia už vo svojich prvých písomných vyjadreniach navrhovali ako model usporiadania úpravy práv a povinností striedavú osobnú starostlivosť. Za účelom usporiadania vzťahov k deťom navštívili rodičia mediátora, kde sa opäť potvrdilo, že otázka zverenia je vyriešená. Vo veci boli vypočuté maloleté deti, ktoré sa stotožňovali so striedavou osobnou starostlivosťou. Ostatné vyjadrenia maloletého I. nepovažoval súd prvej inštancie za dôveryhodné, keď nedokázal jednoznačne určiť, čo bolo príčinou vyjadrenia maloletého, či jeho skutočná vôľa alebo ovplyvňovanie otcom alebo „únava“ dieťaťa z konfliktu medzi rodičmi. Súd prvej inštancie určil pre súrodencov spoločnú starostlivosť, nakoľko dospel k názoru, že oddelená výchova by nebola vhodná pre maloleté deti. Aj vzhľadom na premenlivosť a nestálosť výrokov maloletého I., považoval za vhodnejšie jednotné riešenie pre obidvoch synov a nerozdeľovať ich. Prihliadal na malý vekový rozdiel medzi nimi, ako aj na tú skutočnosť, že takéto oddelenie detí, by neprispelo k ich psychickej pohode, dokonca by mohlo vzbudiť negatívne pocity u maloletého U., ktorý by sa mohol cítiť otcom nedocenený.

5. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení uviedol, že spornou bola medzi rodičmi len otázka výšky výživného. Matka prvotne navrhovala uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého U. sumou 300,- € mesačne a na maloletého I. sumou 250,- € mesačne, rodinné prídavky a daňový bonus na maloletého U. bude poberať otec a na maloletého I. zasa matka. V priebehu konania dospela k postoju, že by súhlasila s neurčením výživného, pokiaľ otec bude uhrádzať výdavky za športovú činnosť a školu. Podstatné pre matku bolo zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti. Otec maloletých nesúhlasil s určením výživného počas výkonu striedavej starostlivosti, výživné navrhoval na čas po rozvoze manželstva neurčovať s tým, že výdavky na oblečenie, obuv, školu a športové aktivity budú uhrádzať rodičia každý v jednej polovici. Rozporoval matkou vyčíslenú výšku výdavkov na maloleté deti, kedy uviedol, že náklady spojené so zdravotnou starostlivosťou (náklady na zdravotné pomôcky - zubné, očné, ortopedické pomôcky) hradí on. Uviedol, že do jesene 2018 znášal väčšinu nákladov na stravu, ošatenie a hygienu. Synom hradí výlučne on nákladnejšie položky na oblečenie a obuv, matka dopĺňa šatstvo detí bežnými nákupmi, ako sú ponožky, spodné prádlo, trička, takže nemá mesačné náklady na každého syna vo výške 250,- €. Otec ďalej uviedol, že vynakladá nemalé výdavky na športovú činnosť detí, keďže obaja synovia sú aktívni športovci, každoročne im tiež platí jazykové kurzy a mesačné náklady na synov predstavujú sumu 628,04 € na syna U. a 634,29 € na syna I.. Otec deklaroval pravidelný príjem ako konateľ spoločnosti 3Comm s.r.o., a to vo výške 1.000,- € brutto. Okrem toho má neistý príjem z prenájmu svojho bytu na Y. O. D. H. vo výške 435,- € + 165,- € zálohová platba. Rozdiel medzi príjmami a výdavkami pokrýval z nerozdeleného zisku obchodnej spoločnosti z minulých rokov, nakoľko v roku 2017 bol v obchodnej spoločnosti ešte spoločníkom. V roku 2018 mu bol takto po čiastkach vyplatený zisk z minulých období v celkovej sume 27.447,27 €, prostriedky ktoré využil na úhradu rodinnej dovolenky počas jarých prázdnin v marci 2018 v Rakúsku a letných prázdnin v júli 2018 v Chorvátsku, v máji 2018 tiež uhradil mimoriadnu splátku hypotekárneho úveru vo výške 25.000,- €. Zostatok finančných prostriedkov využíval priebežne na úhradu bežných výdavkov spoločnej domácnosti, ako aj na zvýšené výdavky detí na začiatku školského roku. Ostatné zisky z minulých období neboli v minulosti vyplatené spoločníkom, z dôvodu rozhodnutia valného zhromaždenia, prostriedky sa použili na investície do technického vybavenia spoločnosti.

6. K pomerom na strane matky súd prvej inštancie uviedol, že je zamestnaná, dosahuje priemerný mesačný príjem vo výške cca 1.377,- € brutto, spoločne s otcom vlastní v BSM byt na T. O. D. H., v ktorom v čase konania ešte bývala spoločne s maloletými deťmi, ďalej garáž a motorové vozidlo zn. Škoda Fabia. Medzi svoje mesačné výdavky zahrnula matka zálohové platby na byt 169,- €, elektrina 140,- €, nedoplatok za elektrinu 19,42 €, garáž 28,66 €, daň z nehnuteľností 7,25 €, hypotéka 181,22 €, internet 23,- €, telefón 25,- €, opravy v byte 15,45 €, poistenie bytu 10,- €, životné a úrazové poistenie 22,90 €, benzín 50,- €, strava 200,- €, hygiena 50,- €, lekár a zubár 20,- €, električka 30,-

€. Čo sa týka pomerov na strane otca súd prvej inštancie zistil, že je jediným konateľom obchodnej spoločnosti 3Comm s.r.o., v ktorej do 4.9.2018 pôsobil aj ako jeden z dvoch spoločníkov spoločnosti, svoj obchodný podiel previedol na druhého spoločníka. Z titulu funkcie konateľa dosahuje priemerný mesačný príjem vo výške 806,90 € netto vrátane daňového bonusu. Podľa účtovnej závierky spoločnosť 3Comm s.r.o. vykazovala za rok 2017 stratu vo výške 49.194,- € a za rok 2018 zisk vo výške 15.527,- €. Je výlučným vlastníkom 3-izbového bytu na Y. O. D. H., ktorý predtým prenajímal, kde sa v apríli 2019 sám nasťahoval. Poberá na obe deti rodinné prídavky a uplatňuje si daňový bonus. Jeho osobné náklady predstavujú v priemere sumu cca 800,- € mesačne. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie maloletý U. navštevoval 6. ročník a maloletý I. 3. ročník 8-ročného gymnázia. Obe deti navštevujú špecializované ambulancie lekára - U. Z. lergologickú, očné a ortodontickú ambulanciu, I. iba ortodontickú ambulanciu. Vo voľnom čase U. navštevuje lezeckú akadémiu a pláva, teraz sa začal venovať thajskému boxu. I. zase aktívne hráva futbal. Matka vyčíslila mesačné náklady na U. nasledovne: strava v škole 17,50 €, električka 5,85 €, oblečenie thai box 2,33 €, thai box 20 €, rehabilitácia 35 €, zubár prevencia 2,50 €, šošovky 10 €, lieky na imunitu 20 €, strava 150 €, ošatenie a obuv 20 €, ortodoncia (zubný strojček a kontroly) 20 €, vreckové 10 €, kultúra, relax, PC 10 €, školské poplatky, exkurzie 5 €, pomerné náklady na bývanie 119 €. Medzi pravidelné ňou hradené mesačné výdavky na maloletého I. matka zahrnula: strava v škole 17,50 €, električka 5,85 €, oblečenie futbal 4,41 €, imunita lieky 5 €, lekárska prehliadka 1,75 €, zubár prevencia 2,50 €, morča 10 €, strava 150 €, ošatenie a obuv 20 €, ortodoncia (zubný strojček a kontroly) 20 €, vreckové 10 €, kultúra, relax, PC 10 €, školské poplatky, exkurzie 15 €, pomerné náklady na bývanie 119 €. Niektoré výdavky maloletých detí hradia rodičia na polovicu. Vo výpovedi na súde matka uviedla, že stravu v škole a všetky výdavky spojené so školskými potrebami hradí deťom otec, rovnako aj krúžky a športovú činnosť. Oblečenie kupujú deťom obidvaja. Zostala bývať v spoločnom byte na T. O., náklady na bývanie predstavujú mesačne 250,- € za služby spojené s užívaním bytu, 140,- € za elektrinu, mesačná splátka hypotéky je 362 €, pričom medzi sebou nemajú dohodnuté, ako budú hypotéku platiť. Jej mesačný príjem je cca 1.000,- € netto, príjem otca detí odhadovala vo výške 2.400,- € mesačne.

7. Otec maloletých vzhľadom na vyjadrenie a postoj maloletého I. pred posledným pojednávaním, kedy maloletý nesúhlasil so striedavou osobnou starostlivosťou a chcel byť zverený do osobnej starostlivosti otca, nakoniec nesúhlasil so schválením rodičovskej dohody. Maloletého U. navrhoval zveriť do striedavej osobnej starostlivosti a maloletého I. do osobnej starostlivosti otca a matke určiť vyživovaciu povinnosť na I. vo výške 250,- € mesačne.

8. Kolízny opatrovník spočiatku navrhoval schváliť dohodu rodičov o zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti, avšak v priebehu konania začal mať pochybnosti o tom, či je striedavá osobná starostlivosť vôbec vhodná, vzhľadom na neochotu rodičov sa dohodnúť. V otázke výživného videl nejasnosti ohľadom príjmu otca, ktorý však hradí deťom náklady na športovú činnosť a školu. Matkou požadované výživné považoval za premrštené. Mal však za to, že v danom prípade je priestor na určenie výživného, pričom uviedol, že výška príjmu otca nezodpovedá možnostiam, aké sa vyskytujú v Bratislave.

9. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 18, § 19 ods.1, § 22, § 23 ods.1,2,3, § 24 ods. 1, 2, 4, § 43 ods.1, § 62 ods. 1,2,4,5 a 6, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vecne tým, že pri porovnaní príjmových pomerov rodičov súd prvej inštancie dospel k názoru, že tieto sú priaznivejšie na strane otca, pričom vychádzal z možností otca, nie jeho aktuálnych príjmov. Vyjadrenie otca týkajúceho sa prevodu obchodného podielu nevyhodnotil ako dôveryhodné, keď otec tvrdil, že sa vzdal obchodného podielu z dôvodu, že vyrobil spoločnosti stratu, avšak zostal v tejto spoločnosti ako konateľ. Samotný otec uviedol, že v minulosti dosahoval príjem 2.000,- € mesačne a z tejto sumy vychádzal súd prvej inštancie aj pri určení vyživovacej povinnosti, nakoľko podľa názoru súdu je v možnostiach otca tento príjem dosiahnuť. Výška výživného určená súdom prvej inštancie pritom predpokladá, že otec bude prispievať na športovú činnosť maloletých detí. Matke vyživovaciu povinnosť súd prvej inštancie neurčil, s ohľadom na nižší príjem v porovnaní s otcovým „potencionálnym“ príjmom. Súd prvej inštancie zobral do úvahy výdavky, ktoré otec dobrovoľne uhrádza, a z tohto dôvodu určil otcovi výživné len vo výške 50,- €, ktoré by malo vyrovnávať životnú úroveň maloletých detí v čase, keď sú u matky.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku o zverení maloletého I. do striedavej osobnej starostlivosti, výroku o výživnom na maloletého U. (t.č. plnoletého) a výroku o výživnom na maloletého I. podal otec v zákonnej lehote odvolanie, z dôvodu podľa § 368 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., keď vo

vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zverení maloletého I. do striedavej osobnej starostlivosti namieta nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol argumenty pre zverenie maloletého I. do jeho osobnej starostlivosti, ako aj priebeh doterajšej osobnej starostlivosti o maloletého I.. Neskôr však v podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 02.11.2020 označenom ako zmena odvolacieho návrhu otec uviedol, že došlo k zmene pomerov na strane účastníkov konania, keď maloletý I., ktorý od 06.09.2019 nepretržite žil s otcom, sa od 18.10.2020 nachádza v starostlivosti matky a rozhodol sa, že chce v ďalšom období žiť u matky. Otec uviedol, že maloletého I. podporuje v jeho rozhodnutí, vzhľadom na čo netrvá ďalej na svojom návrhu na zverenie maloletého I. do jeho osobnej starostlivosti. Deklaruje, že bude pravidelne uhrádzať výživné na maloletého I. v totožnej výške, v akej bolo stanovené v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia, sp.zn. 20CoP/7/2020 zo dňa 01.06.2020, týkajúcom sa starostlivosti o maloletého I. (t.j. vo výške 100,- € mesačne). Za mesiac október 2020 výživné uhradil. Navrhuje odvolaciemu súdu, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zverí maloletého I. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazne na platenie výživného na maloletého I. vo výške 100,- € mesačne. Vo vzťahu k synovi U. (t.č. plnoletý) otec nesúhlasil s určeným výživným počas striedavej osobnej starostlivosti. Argumentoval tým, že jeho súčasný príjem len hranične pokryje životné náklady na I. po určení výživného matke, životné náklady na U. v čase otcovej starostlivosti, ako aj jeho vlastné životné náklady. Otec sa domnieva, že je v možnostiach a schopnostiach matky finančne zabezpečiť zo svojho príjmu starostlivosť o U. v čase jej starostlivosti aj po uhradení výživného na I.. Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 08.09.2020 otec navrhoval konanie v časti určenia vyživovacej povinnosti k U. X., T.. XX.XX.XXXX zastaviť z dôvodu, že syn U.Á. dovŕšil plnoletosť.

11. Matka na odvolanie otca uviedla, že súd vo veci starostlivosti rodičov o deti rozhodol správne a rovnako správne aj vec právne posúdil. Vyjadrila sa k realizácii striedavej osobnej starostlivosti, kedy otec nerešpektoval rozhodnutie súdu a ani dohodu rodičov podpísanú pred mediátorom. Toto konanie otca malo za následok, že matka sa s maloletým I. takmer nestretávala, otec matke neposkytoval žiadne informácie ohľadom I., iba keď potreboval uhradiť na I. peniaze, inak nereagoval na výzvy matky a nechával samotného I. vysvetľovať, prečo k nej nepríde. V kontexte posledného podania otca, ktorým navrhol zveriť maloletého I. do osobnej starostlivosti matky, ako aj s poukazom na podanie matky zo dňa 05.11.2020, v ktorom matka uviedla skutočnosť, že maloletý I. sa nachádza od 19.10.2020 v jej osobnej starostlivosti, vyjadrenie matky k odvolaniu otca v tejto časti stráca opodstatnenie, vzhľadom na zmenu skutočného stavu a odvolacieho návrhu otca. Čo sa týka odvolania otca v časti výživného na oboch synov, matka opätovne uviedla, že príjmy otca sú vyššie, ako na pojednávaní otec deklaroval. Vyplýva to z jeho životnej úrovne, ktorá mu umožňuje z ním deklarovaného čistého príjmu 800,- € uhrádzať deťom jazykové kurzy v zahraničí a pobyt pri mori, vynakladať na svoje športové aktivity mesačne cca 200,- €, absolvovať dve dovolenky pri mori počas leta, uhrádzať náklady na prenájom 5-izbového bytu. Matka argumentuje, že majetkové pomery otca sú v porovnaní s jej pomermi lepšie. Otec vlastní byt, ktorý v súčasnosti prenajíma. Matka naopak bola nútená prenajať si 2,5 izbový byt potom, čo jej otec zabránil užívať ich spoločný byt. V súčasnej dobe má otec vyšší príjem ako v čase súdneho konania, pretože opätovne prenajíma jeho byt na Y. O. X D. H. a na nákladoch na jeho bývanie a bývanie detí sa podieľa aj jeho priateľka. V ostatnom sa pridrižiava matka svojho odvolania. Navrhuje, aby odvolací súd odvolanie otca v časti výživného zamietol a zaviazal otca na povinnosť prispievať na výživu U. sumou 150,- € a maloletého I. sumou 150,- € počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva tak, ako to požaduje matka vo svojom odvolaní.

12. Kolízny opatrovník na odvolania rodičov uviedol, že odporúča odvolaciemu súdu rozsudok zo dňa 12.09.2019, sp.zn. 28P/157/2018 vo výrokovej časti II. potvrdiť, ako vecne správny, z dôvodu, že toto rozhodnutie plne korešponduje s práním maloletých detí. Vo výrokovej časti V. odporúča odvolaciemu súdu výšku výživného určiť na maloletého U. X., T.. XX.XX.XXXX na sumu 250,- € mesačne a na maloletého I. X., T.. XX.XX.XXXX na sumu 200,- € mesačne, nakoľko má za to, že možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca zodpovedajú uvedenej výške výživného.

13. Otec na vyjadrenie matky k jeho odvolaniu opätovne z jeho pohľadu ozrejmil skutočnosti týkajúce sa samotnej realizácie striedavej osobnej starostlivosti, čo však vzhľadom na zmenu jeho odvolacieho návrhu, ktorá vychádza z aktuálneho stavu, kedy maloletý I. je už nepretržite v osobnej starostlivosti matky a syn U. nadobudol plnoletosť, je ďalej irelevantné.

14. Matka taktiež v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie do výrokov o výživnom, keď má za to, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutočný stav veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní. Navrhuje odvolaciemu súdu v napadnutej časti zmeniť rozsudok a zaviazať otca na povinnosť prispievať na výživu maloletého I. a v tom čase maloletého U. v sume po 150,- €, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvoze manželstva. Matka sa domnieva, že súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní o výživnom vychádzať zo zistenia životnej úrovne povinného rodiča a prihliadnúť na náklady vynakladané na deti každým z rodičov, a to vrátane nákladov na bývanie. Náklady matky na bývanie boli pritom o 201,- € vyššie ako náklady na bývanie otca, na skutočnosť ktorú súd prvej inštancie vôbec pri svojom rozhodovaní neprihliadol. Okrem toho obaja rodičia uhradili 1 splátku hypotéky za byt na T. O. X, H., v BSM, vo výške 181,- €. Matka tak zo svojho príjmu vynakladala mesačne 533,31 € len na bývanie a hypotéku, čo je viac ako polovica jej príjmu. Otcovi v porovnaní s tým ostávalo viac prostriedkov na zabezpečenie výživy pre deti. Matka deklarovala v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mesačné náklady na vtedy maloletého U. vo výške 392,- €, na maloletého I. vo výške 264,- € a mesačné náklady na jej osobu v sume 406,- € z jej príjmu 1.000,- €. Otec napriek jeho deklarovanému príjmu vo výške cca 810,- € netto mesačne dokázal deťom uhradiť aj nadštandardné náklady na deti počas leta (jazýkový kurz, dovolenka). Na základe toho sa matka domnieva, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkazy týkajúce sa nákladov na starostlivosť o deti, ktoré vykonal a z tohto dôvodu nesprávne určil výšku výživného, ktorým zaviazal otca prispievať na výživu pre deti. Okrem uvedeného matka vytýka súdu prvej inštancie napriek tomu, že disponoval dôkazmi preukazujúcimi skutočnosť, že majetkové pomery rodičov sú rozdielne, neprihliadol na túto skutočnosť a nezohľadnil ju vo svojom rozhodnutí. Matka vlastní spolu s otcom byt na T. X, H., spolu s dvoma garážami, v BSM okrem toho vlastnili motorové vozidlo, ktoré otec počas konania o rozvod manželstva predal, otec je výlučným vlastníkom bytu na Y. O.. X, H., z prenájmu ktorého mu plynú príjmy. Okrem toho otec poberá rodinné prídavky na deti ako aj daňový bonus, skutočnosť, ktorá mala tiež byť zohľadnená pri rozhodovaní o výživnom. Matka sa domnieva, že zistené pomery na strane otca odôvodňujú uloženie povinnosti prispievať na výživu detí po 150,- €. Táto výška je podľa názoru matky primeraná schopnostiam a možnostiam otca a je dostatočná, vzhľadom na oprávnené potreby maloletých a mieru osobnej starostlivosti vykonávanej otcom v rámci nariadenej striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka sa domnieva, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní nevzal do úvahy rozdielnu životnú úroveň rodičov a skutočnosť, že v čase rozhodovania obaja rodičia uhradili náklady na deti v rozsahu 1. Poukázala zároveň na to, že na jej strane došlo k zmene nákladov na bývanie od času rozhodovania súdu prvej inštancie, kedy sa musela presťahovať do bytu, ktorý dozariadovala, a od januára 2020 uhrádza mesačné nájomné vo výške 500,- €, popri 1 mesačnej zálohovej platbe za byt na T.. V súčasnosti neuhrádza mesačnú splátku za hypotéku, nakoľko na to nemá prostriedky.

15. K odvolaniu matky otec uviedol, že od novembra 2019 maloletý I. žil s ním v spoločnej domácnosti spolu s otcovou súčasnou partnerkou a jej synom. Každý druhý týždeň s nimi býval aj syn U.. Na obidve deti v tom čase platil otec výživné podľa rozsudku súdu. Vo financovaní aktivít svojej rodiny vždy vychádzal zo svojich aktuálnych finančných možností. Vzhľadom na skutočnosť, že sa dohodli na predaji bytu na T., musel ukončiť prenájom bytu na Y. a nasťahovať sa doň, čím stratil podstatnú časť príjmu. Momentálne úhradu v spoločnom byte realizuje s jeho partnerkou spoločne, nájomné mesačne hradí vo výške 425,- €, ktoré kryje z opätovného prenájmu bytu na Y.M.. Otec rozporuje tvrdenie matky, že v čase rozhodovania súdu hradila výdavky súvisiace so starostlivosťou o I. vo výške 264,- €. I. bol v tom čase už v starostlivosti otca a výdavky na jeho bývanie a stravu tým pádom matke nevznikli. Od novembra 2019 neprispieva matka ani na splátku hypotéky, čím narastá dlh v banke.

16. Matka v reakcii na vyjadrenie otca uviedla, že potom, ako bola nútená odsťahovať sa so spoločného bytu na Nerudovej, prenajala si byt, vznikli jej náklady na prenájom, čo uviedla aj v odvolaní. Nemá momentálne prostriedky na úhradu hypotéky za spoločný byt, naopak otec do dnešného dňa má finančné prostriedky na úhradu hypotéky. Matka sa pokúsila získať aspoň časť finančných prostriedkov na úhradu hypotéky, a to prenájmom jedného z dvoch parkovacích miest na T., avšak otec následne požadoval ako vlastník tohto parkovacieho miesta od nájomcu, aby nájomné uhradil jemu. Otec tak už dlhšiu dobu prenajíma druhé parkovacie miesto a nájom zaň si necháva výlučne pre seba. Ako spoluvlastník nehnuteľnosti na T. matka uhradila 51,- € do fondu opráv a 28,66 € za jedno parkovacie miesto. Ďalej sa matka vyjadrovala už len k tráveniu času s deťmi v období Vianoc roka 2019. Naďalej zotrváva na podanom odvolaní a vyjadreniach k odvolaniu otca.

17. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal s nariadením pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku, nakoľko bolo potrebné zopakovať dokazovanie. Na odstránenie rozporov a objasnenie aktuálneho stavu veci odvolací súd nariadil pojednávanie na deň 26.05.2021, na ktorom zopakoval dokazovanie oboznámením listín spisu, výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka, výsluchom právnych zástupcov účastníkov, výsluchom plnoletého U.Z. X., pričom následne na pojednávaní konanom dňa 09.06.2021 došlo k vyhláseniu rozsudku vo veci. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca, ako aj odvolanie matky je čiastočne dôvodné, a preto rozsudok prvej inštancie zmenil s poukazom na aktuálne zistený skutočný stav veci (§ 388 CSP). Súčasne plnoletý U. a otec v konaní pred odvolacím súdom navrhli schváliť súdny zmier za obdobie od nadobudnutia U. plnoletosti do vyhlásenia rozsudku vo veci.

18. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“), záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

20. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia.

21. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia, aby inštitúcie, služby a zariadenia zodpovedné za starostlivosť a ochranu detí zodpovedali normám stanoveným kompetentnými úradmi, zvlášť po stránke bezpečnosti a ochrany zdravia, počtu a kvalifikácie personálu, ako aj kompetentného dozoru. Záujem dieťaťa teda stojí nad všetkými inými záujmami, vrátane záujmu rodiča. V konaniach, kde sa rozhoduje o výkone rodičovských práv a povinností, konať v záujme dieťaťa znamená brať do úvahy, najmä napĺňanie jeho potrieb, istoty, spokojnosti, bezpečie, vyplývajúce z citových väzieb a vzťahu dieťaťa k obojom rodičom.

22. Z výsluchu otca odvolací súd zistil, že otec zotrval na tom, že momentálne t.j. od 18.10.2020 sa maloletý I. nachádza u matky, takže otázka zverenia medzi rodičmi nebola sporná. Otec však v rámci výsluchu taktiež uviedol, že maloletý I. bol v jeho osobnej starostlivosti od septembra 2019 až do 18.10.2020. V tento deň sa teda presťahoval k matke. Inak povedané, striedavá osobná starostlivosť o maloletého I. sa takpovediac nikdy nevykonávala. Na základe uvedeného otec navrhol, aby bola matka s ohľadom na jeho osobnú starostlivosť o maloletého I. zviazaná zaplatiť výživné za toto obdobie t.j. za obdobie od kedy bol maloletý I. v osobnej starostlivosti otca a to vo výške 250,- € mesačne. Otec navrhol, aby pri zverení maloletého I. matke bol povinný platiť výživné na maloletého I. vo výške 100,- € mesačne, s tým, že poukázal hlavne na rozdiel v príjmoch rodičov. Na otázku, či žiada upraviť styk s maloletým uviedol, že styk upraviť nežiada, nakoľko nechce maloletého I. k ničomu nútiť, chce mu ponechať priestor na slobodné rozhodnutie. Na otázku, aby špecifikoval výšku svojho príjmu otec uviedol, že v súčasnosti od 05/2021 je konateľom a súčasne jediným spoločníkom vo fy. ProContact s.r.o. (predtým 3Comm s.r.o.) so sídlom: Komárnická 6, Bratislava, pričom poberá, mzdu za výkon funkcie konateľa vo výške 819,33 € v tejto spoločnosti. Z dokladov založených otcom do súdneho spisu odvolací súd zistil, že otec bol od roku 2019 až doteraz zamestnaný v tejto spoločnosti, pričom jeho priemerný mesačný príjem za rok 2019 bol vo výške 805,12 €/mesačne, za rok 2020 bol jeho priemerný mesačný príjem vo výške 814,59 €/mesačne. Otec taktiež v konaní pred odvolacím súdom uviedol, že je pravdou, že od 05/2021 je opäťovne jediným spoločníkom tejto spoločnosti, pričom na kúpe tohto obchodného podielu sa dohodol s predchádzajúcim spoločníkom z dôvodu, že chce prevziať zodpovednosť za chod firmy, hlavne za situácie, že aj v dôsledku jeho konania firma začala stagnovať, preto chce teraz oživiť firmu a získať nových klientov. Otec uviedol, že od 01/2021 prepustili všetkých zamestnancov, snažia sa minimalizovať výdavky, nakoľko firma upadla. Poukázal na to, že za kúpu obchodného podielu neuhradil žiadnu sumu, avšak na zmuve je napísaná kúpna cena vo výške základného imania spoločnosti. O svojich majetkových pomeroch uviedol, že je vlastníkom 2,5 izbového bytu na Y. O. D. H., ktorý nie je úverovo zaťažený, a ktorý prenajíma toho času za sumu 350,- € podľa tvrdenia otca za znížené nájomné, pričom približne pred 3 rokmi mal príjem z nájmu za tento byt vo výške 465,- €. Otec v

konaní pred odvolacím súdom ďalej uviedol, že toho času býva v byte na T. ulici, ktorý majú s matkou v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, je úverovo zaťažený (t.č. vo výške cca 70.000,- €), úver spláca iba on. Zdôraznil, že sa snažil o jeho vyporiadanie, ale zo strany matky toto je marené. Okrem bytu v BSM majú v majetku BSM aj garáž, ktorú otec neprenajíma. Na otázku, kedy bol naposledy na dovolenke a kde, otec uviedol, že bol na lyžovačke v Taliansku v 2/2020. Zároveň odvolací súd zistil, že otec jazdí na firemnom aute zn. Škoda Super B. Prostredníctvom výsluchu otca odvolací súd zistil, že má vysokoškolské vzdelanie a nemá žiadne zvýšené výdavky na svoj zdravotný stav.

1.

23. Z výsluchu matky odvolací súd zistil, že matka navrhuje zverenie maloletého I. do jej osobnej starostlivosti, pričom potvrdila v konaní aj osobnú starostlivosť otca, a to do času od vyhlásenia rozsudku do 18.10.2020, kedy došlo k zmene osobnej starostlivosti o maloletého I.. Matka v konaní pred odvolacím súdom uviedla, že maloletý I. sa toho času s otcom nestretáva, pričom otec platí na neho výživné vo výške 100,- € mesačne. Matka na dopyt odvolacieho súdu uviedla, že je zamestnaná v spoločnosti Financial Services ako referent leasingovej spoločnosti a jej priemerný mesačný príjem bol v roku 2019 vo výške 1.228,03 €, v roku 2020 bol vo výške 1.400,32 € a v roku 2021 bol vo výške 1.298,- €. Matka v rámci svojich majetkových pomerov uviedla, že vlastní nehnuteľnosť a to spolu s otcom v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov, konkrétne byt na T. O. D. H., býva v prenajatom byte pričom nájomné predstavuje 500,- € mesačne, a jazdí na firemnom motorovom vozidle. Matka na základe výzvy odvolacieho súdu vyčíslila výdavky na maloletého I., ktoré predstavujú: strava, ošatenie, hygiena 200,- €, bývanie + internet (pomerná časť) 167,- €, mesačný poplatok Multi šport karta 15,- €, zubár 3,33 €, strojček - zatiaľ nebol zakúpený 2.000,- € ročne, gymnázium - strava 30,- €, električenka 12,05 €, ZRPŠ 4,- €, pomôcky na vyučovanie (učebnice) 20,- € t.j. spolu 451,38 € a súčasne vyčíslila výdavky na U. za čas jeho maloletosti a to konkrétne gymnázium - strava 25,- €, Multi šport karta 20,- €, električenka 12,05 €, ostatné (strava, oblečenie, obuv, vreckové) 200,- €, ZRPŠ 2,- €, pomôcky na vyučovanie 5,- €, zubár 3,33 €, bývanie (pomerná časť) 167,- €, očný lekár (okuliare, šošovky) 16,70 € t. j. spolu 451,53 €. Na základe uvedeného navrhla, aby súd zaviazal otca platiť výživné vo výške 250,-€ mesačne. Súčasne matka navrhla, aby odvolací súd zaviazal otca na platenie výživného na plnoletého U. za čas jeho maloletosti a žiadala, aby bola určená výška výživného aj počas jeho striedavej starostlivosti a to vo výške 150,- €, a súčasne v konaní pred odvolacím súdom žiadala, aby v čase, keď mala matka plnoletého U. (ešte v čase jeho maloletosti) vo svojej osobnej starostlivosti žiadala určiť výživné vo výške 250,- € mesačne. Matka v konaní pred odvolacím súdom zdôraznila, že životná úroveň otca je ďaleko vyššia ako prezentuje, nakoľko chodí na dovolenky, opätovne nadobudol obchodný podiel v spoločnosti, prenajíma nehnuteľnosť a teda má ďaleko lepšie schopnosti a možnosti uhrádzať výživné ako matka. Zároveň uviedla, že I. sa v súčasnosti s otcom stretávať nechce.

24. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že za čas striedavej osobnej starostlivosti by ponechal výživné tak, ako bolo určené, a následne navrhol určiť výživné vo vzťahu k maloletému I. na sumu 200,- € mesačne s poukazom na jeho výdavky.

25. Plnoletý U. v konaní pred odvolacím súdom uviedol, že pristupuje ku konaniu vedenom na Krajskom súde v Bratislave, pod sp.zn. 20CoP/7/2020 s tým, že navrhuje, aby mu súd priznal výživné, ktoré však nevedel presne špecifikovať, nakoľko výdavky napriek jeho plnoletosti mu stále uhrádza matka. Taktiež v konaní pred odvolacím súdom uviedol, že navštevuje septimu, to znamená, že má 1 rok do maturity, a preto nie stále schopný sám sa živiť. Na otázku súdu, kde býva a kto sa o neho stará uviedol, že býva u mamy a stará sa o neho mama.

26. S poukazom na zmenu skutočného stavu veci, ktorá nastala takpovediac v priebehu odvolacieho konania, a na ktorú bol povinný odvolací súd prihliadnuť bolo potrebné zmeniť rozsudok súdu prvej inšancie, v časti zverenia maloletého I. a k tomu nadväzujúce výroky o určení výšky vyživovacej povinnosti k maloletému I., a súčasne aj k toho času plnoletému U.. Taktiež vo vzťahu k plnoletému Tomášovi už výrok týkajúci sa zverenia a úpravy styku dovŕšením plnoletosti U. stratil svoje opodstatnenie, avšak po výzve odvolacieho súdu plnoletý U. požadoval určiť vyživovaciu povinnosť k otcovi, a preto bol odvolací súd povinný vo vzťahu k plnoletému U.B. prihliadnuť ku zmeneným okolnostiam.

27. Na základe uvedeného odvolací súd zohľadnil skutočný stav vecí, tak ako bol zistený v konaní pred odvolacím súdom, pričom medzi účastníkmi bolo nesporné, že maloletý I. bol nepochybne už odo dňa 11.12.2019 (dátum právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva) do 18.10.2020 v osobnej starostlivosti otca, a následne od 19.10.2020 bol v osobnej starostlivosti matky. Inak povedané, napriek výroku rozsudku súdu prvej inštancie o striedavej osobnej starostlivosti k maloletému I. sa táto pri maloletom I. vôbec nevykonávala. V súčasnosti t.j. od 19.10.2020 je v osobnej starostlivosti matky. Na základe uvedeného odvolací súd musel k uvedenej zmene skutočného stavu prihliadnuť, a preto výrok o zverení maloletého I. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zmenil tak, že maloletého I. na čas po rozvode t.j. za obdobie od 11.12.2019 (t.j. od právoplatnosti výroku po rozvode manželstva rodičov) až do 18.10.2020 (hoci za dobu minulú) zveril do osobnej starostlivosti otca, a následne od 19.10.2020 maloletého I. zveril do osobnej starostlivosti matky. Výrok o reálnom zverení maloletého tomu - ktorému rodičovi bolo potrebné v konaní pred odvolacím súdom vysloviť s ohľadom na reálny stav, ale hlavne z dôvodu určenia výšky vyživovacej povinnosti na maloletého I. vo vzťahu k tomu - ktorému rodičovi a ustálenia obdobia, za ktoré prináleží tomu - ktorému rodičovi výživné na maloletého.

28. V danom prípade odvolací súd ustálil výšku vyživovacej povinnosti na maloletého I. za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 v prospech otca maloletého, nakoľko v tomto čase mal otec maloletého I. vo svojej osobnej starostlivosti, a preto mu za toto obdobie prináležalo aj výživné. Za dané obdobie bolo potrebné na platenie výživného zaviazat' matku, pričom bolo nutné zohľadniť aj všetky jednotlivé platby uhradeného výživného vzájomne medzi rodičmi, ktoré si zasielali. Z obsahu spisu, ako aj z vyčíslenia výživného predloženého účastníkmi bolo zrejme že za obdobie od 06.09.2019 do 31.05.2020 otec zasielal matke výživné na maloletého I. vo výške 50,- €/mesačne, pričom za toto obdobie otec zaslal matke 300,- € na maloletého I. a matka otcovi týchto 300,- € vrátila a súčasne mu ešte zaplatila výživné vo výške 40,- €. Od 01.06.2020 t. j. od vydania neodkladného opatrenia v predmetnej veci, ktorým odvolací súd maloletého I. dočasne prezveril do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal platiť výživné vo výške 100,- € mesačne začala matka uhrádzať otcovi na maloletého I. výživné vo výške 100,- € mesačne, pričom za obdobie od 01.06.2020 sa do 18.10.2020 matka uhradila na výživnom na maloleho I. celkovo sumu 450,- €. Úlohou odvolacieho súdu teda bolo za dané obdobie určiť výšku vyživovacej povinnosti matky na maloletého I., s ohľadom na výdavky maloletého I., ako aj osobnú starostlivosť otca. V tomto ohľade už súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vykonal dokazovanie a zistil, že priemerný mesačný príjem matky v rozhodnom období bol približne vo výške 1.300,- €, pričom pri určení výšky vyživovacej povinnosti odvolací súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že otec je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Procontact s.r.o. (predtým 3Comm s.r.o.). Odvolací súd zistil, že otec bol spoločníkom tejto spoločnosti od 18.04.2013 do 04.09.2018 a opätovne sa týmto spoločníkom stal od 08.05.2021, pričom v súčasnosti je jediným spoločníkom spoločnosti. Z dokladov založených v súdnom spise vyplýva, že otec je v uvedenej spoločnosti riadne zamestnaný a za výkon funkcie konateľa poberá mzdu priemerne vo výške 800,- €. Takúto mzdu mal otec aj v roku 2019, v roku 2020 a aj v roku 2021. Odvolací súd pri určovaní výšky výživného tak matky, ako aj otca prihliadol k tomu, že otec si svoju mzdu takpovediac určuje sám, nakoľko je jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti a podľa názoru odvolacieho súdu sa táto mzda, ktorú otec poberá za výkon funkcie konateľa javí byť odvolaciemu súdu podhodnotená. V danom prípade z informácií zverejnených prostredníctvom Štatistického úradu v SR bola priemerná mzda v národnom hospodárstve za rok 2020 vo výške 1.133,- € mesačne (v roku 2019 bola vo výške 1.092,- €). Keďže otec je vysokoškolsky vzdelaný muž v produktívnom veku, bez vážnych zdravotných problémov odvolaciemu súdu nie je zrejme, prečo by nemal dosahovať aspoň priemernú mzdu v národnom hospodárstve a to hlavne za situácie, že otec si výšku mzdy takpovediac nastavuje sám. Za dôležité považuje odvolací súd taktiež uviesť, že v priebehu odvolacieho konania zistil, že predmetom podnikania spoločnosti, v ktorej je zamestnaný otec je hlavne prieskum trhu a verejnej mienky, pričom táto spoločnosť podľa databázy zverejnej na stránke finstat.sk vykazuje zisk a to konkrétne za rok 2019 vykázala zisk vo výške 11.967,- € a v roku 2020 deklarovala zisk vo výške 31.824,- €. Inak povedané, argumentácia otca, týkajúca sa kúpy obchodného podielu tejto spoločnosti v máji 2021 z dôvodu, že firma je vo veľmi zlom stave, a preto ju chce oživiť a taktiež chce prevziať zodpovednosť za jej úpadok vyznieva účelovo. Pokiaľ ide o majetkové pomery rodičov odvolací súd zistil, že matka okrem nehnuteľnosti t.j. bytu na T. O. + garáž v Bratislave, ktoré majú účastníci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, nevlastní žiadnu inú nehnuteľnosť, a preto sa jej výdavky zvyšujú aj tým, že si musí uhrádzať nájom za byt vo výške cca 500,- € mesačne. Otec naopak, okrem toho, že je bezpodielovým spoluvlastníkom bytu na T. O. D. H. + garáže, je aj výlučným vlastníkom bytu na Y. O. D. H., pričom ide o 2 a pol izbový byt, ktorý otec má možnosť prenajímať. Tento byt otec prenajíma za sumu vo výške 350,- €, na čo odvolací súd

uvádza, že uvedená suma požadovaná otcom za nájom bytu sa javí byť taktiež podhodnotená, nakoľko z webového portálu www.nehnuteľnosti.sk odvolací súd zistil, že za nájom 2-izbového bytu v danej lokalite je možné požadovať sumu vo výške 450,- € až 500,- € mesačne. Preto k argumentácii otca ohľadom nutnosti zníženia nájmu za daný byt v dôsledku pandémie Covid 19 zo sumy 465,- € na sumu 350,- € neprihliadol a túto vyhodnotil ako účelovú, respektíve v neprospech otca t.j. s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa otec týmto konaním vzdáva výhodnejšieho majetkového prospechu. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konanie otca t.j. podhodnotený príjem, podhodnotený majetkový prospech získaný z nájmu nehnuteľnosti, účelové vyjadrenie vo vzťahu k nadobudnutiu obchodného podielu spoločnosti, a následne aj majetkové pomery otca vyhodnotil tak, že v danom prípade pri určovaní výšky výživného zo strany otca je potrebné prihliadnuť k potencialite jeho príjmu otca, a nie k jeho reálne dosahovaným príjmom. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním znižuje svoj príjem, respektíve svoj príjem si určuje sám, pričom takto určený príjem nedosahuje ani priemernú mzdu v národnom hospodárstve. S poukazom na výdavky maloletého I. vo výške cca 450,- mesačne odvolací súd ustálil, že otcovi za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 je potrebné priznať výživné na maloletého I. zo strany matky, ktoré odvolací súd ustálil vo výške 150,- € mesačne. Odvolací súd z rovnakých kritérií vychádzal aj pri určovaní výšky výživného zo strany otca, a preto otcovi za obdobie osobnej starostlivosti matky t.j. od 19.10.2020 určil s prihliadnutím na vyššie uvedené výživné vo výške 180,- mesačne.

29. Úlohou odvolacieho súdu bolo potom takpovediac vypočítať zročné výživné tak vo vzťahu k matke, ako aj vo vzťahu k otcovi. Pri výpočte zaostaleho výživného za obdobie od 11.12.2019 do 18.10.2020 t.j. za obdobie osobnej starostlivosti otca odvolací súd vypočítal výživné vo vzťahu k matke, pričom vychádzal zo sumy 150,- € mesačne. Zročné výživné bolo teda potrebné určiť za obdobie 10 mesiacov a 18 dní. V danom prípade sa rodičia medzi sebou zhodli, že počas mesiaca júl a august 2020 bol maloletý I. v striedavej starostlivosti oboch rodičov a jeho výdavky rodičia uhrádzali na polovicu. V tomto smere otec výživné za dané 2 letné mesiace nepožadoval. Na základe uvedeného určil odvolací súd výživné za obdobie 8 mesiacov a 18 dní. A to konkrétne $8 \times 150 = 1.200,- €$. Pri výpočte za dni bolo potrebné určiť denné výživné, a to $150/31$ (počet dní v mesiaci október) = 4,84 € denné výživné za mesiac október 2020 t.j. $18 \text{ dní} \times 4,84 = 87,12 €$. Následne $1.200,- € + 87,12 € = 1.287,12 €$. Z tejto sumy bol potom odvolací súd povinný odpočítať uhradené výživné zo strany matky za dané obdobie na maloletého I. tak, ako bolo uvedené vyššie t.j. sumu 450,- € a sumu 40,- € (uhradené výživné) t.j. $1.287,12 € - 450,- € - 40,- € = 797,12 €$. Týmto spôsobom odvolací súd určil zročné výživné na maloletého I., ktoré uložil povinnosť uhradiť matke do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

30. Následne musel odvolací súd ustáliť a určiť aj zročné výživné za čas osobnej starostlivosti matky t.j. od 19.10. 2020 sa 31.05.2021 t.j. do mesiaca predchádzajúceho mesiacu, v ktorom bol odvolacím súdom vyhlásený rozsudok, pričom rozsudok odvolacieho súdu bol vyhlásený dňa 09.06.2021 a výživné za mesiac jún 2021 sa ešte nestalo splatným (až 15.06.), a preto nemohlo byť započítané do zročného výživného. Zaostalé výživné teda za toto obdobie odvolací súd vypočítal tak, že mesačné výživné zo strany otca bolo určené vo výške 180,- € mesačne za obdobie 7 mesiacov + 13 dní v mesiaci október 2020, t.j. $180 \times 7 = 1.260,- €$. Denné výživné odvolací súd vypočítal takto $180/31$ (počet dní v mesiaci október 2020) = 5,81 € denné výživné $\times 13 \text{ dní} = 75,53 €$ t.j. spolu $1.260,- € + 75,53 € = 1.335,53 €$, z uvedenej sumy bolo potrebné odpočítať uhradené výživné zo strany otca t.j. $1.335,53 € - 750,- € = 585,53 €$, na ktoré odvolací súd zaviazal otca zaplatiť v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám plnoletého syna.

31. Pokiaľ ide o úpravu styku otec v konaní pred odvolacím súdom viackrát odvolaciemu súdu zdôraznil, že maloletého I. nechce nútiť k tomu, aby sa s ním stretával, pokiaľ to tak on sám necíti. Na základe uvedeného otec navrhol, aby odvolací súd úpravu jeho styku s maloletým I. neurčil.

32. Z opisu skutočného stavu bolo zrejmé, že druhý syn účastníkov t.j. U. X. nadobudol v priebehu konania, a to konkrétne dňa 12.08.2020 plnoletosť. Na základe uvedeného odvolací súd udáva, že nadobudnutím plnoletosti syna účastníkov (U.) a s jeho súhlasom so vstupom do tohto konania bol odvolací súd oprávnený rozhodovať iba o výške výživovacej povinnosti, nakoľko maloletý nadobudol plnoletosť, a preto otázku zverenia t.č. plnoletého U. a otázku zastupovania a správy majetku, v tomto konaní už odvolací súd nie je oprávnený riešiť. Je nepochybné, že konanie o rozvod manželstva

je obligatórne spojené s konaním o úpravu práv a povinností k maloletým deťom. Inak povedané, maloletosť je takpovediac procesnou podmienkou k tomu, aby súd mohol o úprave práv a povinností maloletých detí rozhodovať. Ak však dieťa nadobudne počas konania plnoletosť, tak získa samostatnú procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania, avšak na druhej strane stratí takpovediac spôsobilosť byť účastníkom konania o úprave práv a povinností k nemu na čas po rozvede, ktoré je možné viesť iba vo vzťahu k maloletým deťom. Maloletosť dieťaťa je teda procesnou podmienkou prípustnosti konania o jeho úprave práv a povinností, a preto odvolací súd nadobudnutie plnoletosti posudzuje ako nedostatok podmienky konania o úprave práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvede podľa § 161 ods.1, 2 C.s.p. V tejto súvislosti odvolací súd podporne poukazuje na rozhodnutie NS SR, ktorého právna veta znie: „I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodíť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11. 8. 2011, sp.zn. 3Co/3/2011). Správnosť záverov vyššie citovaného rozhodnutia NS SR je možné podľa názoru odvolacieho súdu aplikovať aj na danú vec v danom čase, a to aj napriek nadobudnutiu účinnosti nového procesného kódexu t.j. Civilného sporového poriadku. Na základe uvedeného odvolací súd v tejto časti t.j. v týchto napadnutých výrokoch, o ktorých už dosiahnutím plnoletosti syna U. nebol oprávnený rozhodovať, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie v tomto rozsahu zastavil. Tak, ako odvolací súd už uviedol, konanie o rozvod manželstva je síce obligatórne spojené s konaním o úprave práv a povinností, avšak iba k maloletým deťom, a preto pokiaľ medzičasom dieťa nadobudlo plnoletosť, a následne vyjadrilo svoj súhlas so vstupom do konania odvolací súd je oprávnený posudzovať už iba výšku vyživovacej povinnosti, nakoľko táto trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť, v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1) Zákona o rodine, a nerozoznáva pritom deti maloleté a plnoleté a z hľadiska veku detí tieto nároky nediferencuje. Podľa zákona o rodine sú podmienky nároku maloletého aj plnoletého dieťaťa na výživné celkom rovnaké, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom časovo končí vtedy, keď sú deti schopné samy sa živiť. Veková hranica 18 rokov je podľa právnej úpravy v zákone o rodine významná z hľadiska procesnoprávneho. Do plnoletosti dieťaťa možno konanie o určenie výživného začať aj bez návrhu účastníka, kým po dovŕšení plnoletosti bude začaté len na návrh oprávneného (§ 65 ods. 3 zákona o rodine). Odvolací súd na základe vyššie uvedeného udáva, že predmetom tohto konania okrem vyššie uvedeného bolo aj ustálenie výšky vyživovacej povinnosti na U. X., ktorý medzičasom v priebehu odvolacieho konania nadobudol plnoletosť, avšak za čas jeho maloletosti prebiehala medzi rodičmi striedavá osobná starostlivosť, pričom odvolanie bolo podané aj do výšky vyživovacej povinnosti aj za čas nariadenej striedavej osobnej starostlivosti. Odvolací súd ustálil, že výživné aj s poukazom na vyššie uvedené dôvody, z ktorých ustálil výšku vyživovacej povinnosti bolo potrebné určiť tak, že výživné za obdobie maloletosti U. X. v čase jeho trvania a realizovania striedavej osobnej starostlivosti t. j. za čas od 11.12.2019 do 28.02.2020 (t.j. reálne trvanie striedavej osobnej starostlivosti) bolo nariadené a určené zo strany súdu prvej inštancie správne. Rovnako tak súd prvej inštancie vychádzal z potenciality príjmu otca, pričom mal za to, že aj pri striedavej osobnej starostlivosti je potrebné uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na v tom čase maloletého U. vo výške 50,- € mesačne. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, skutočnosti, z ktorých odvolací súd vychádzal pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti, boli rozhodujúce aj pre určenie výživného, a súčasne pri posudzovaní výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti na plnoletého U. za obdobie jeho maloletosti t.j. v čase trvania striedavej osobnej starostlivosti t. j. za čas od 11.12.2019 do 28.02.2020. Na základe uvedeného odvolací súd odvolávajúci sa na vyššie uvedené dôvody rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods.1,2 C.s.p.).

33. Úlohou odvolacieho súdu bolo taktiež rozhodnúť o určení výšky vyživovacej povinnosti na toho času plnoletého U., avšak za obdobie jeho maloletosti a to konkrétne za obdobie, kedy vykonávala vo vzťahu k U. už osobnú starostlivosť matka, pričom ide o obdobie od 01.03.2020 sa do 12.08.2020 sa (t. j. do dňa nadobudnutia plnoletosti). Tak, ako odvolací súd uviedol vyššie, pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti za toto obdobie vychádzal odvolací súd z rovnakých skutočností. Inak povedané, v neprospech otca odvolací súd v tomto prípade vyhodnotil podhodnotený príjem, podhodnotený majetkový prospech získaný z nájmu nehnuteľnosti, účelové vyjadrenie vo vzťahu k nadobudnutiu obchodného podielu spoločnosti, a následne aj majetkové pomery otca. Z týchto dôvodov odvolací súd všetky skutočnosti vyhodnotil s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine t.j. tak, že otec sa vyššie uvedeným konaním vzdáva výhodnejšieho príjmu, respektíve majetkového prospechu, a bolo potrebné prihliadnúť k potencialite príjmu otca, a nie k jeho reálne dosahovaným príjmom. Z týchto dôvodov, a súčasne aj s prihliadnutím na skutočnosť, že plnoletý U. je maloletého I. starší o

3 roky odvolací súd zohľadnil výdavky plnoletého U. a zaviazal otca na platenie výživného vo výške 200,- € mesačne. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo aj obdobie jeho maloletosti, avšak pri výslučnej osobnej starostlivosti matky t.j. od 01.03.2020 do 12.08.2020 (t.j. do nadobudnutia plnoletosti), pričom odvolací súd bol povinný vypočítať aj zročné výživné za toto obdobie, ktoré vypočítal tak, že zohľadnil počet mesiacov t. j. 6 mesiacov t. j. $6 \times 200 = 1.200,- \text{ €}$. V danom prípade odvolací súd započítal výživné za celý mesiac august v tom čase na maloletého U., nakoľko tomuto podľa názoru odvolacieho súdu patrí výživné za celý mesiac aj napriek nadobudnutiu jeho plnoletosti. Z uvedených dôvodov zo sumy 1.200,- € odpočítal uhradené výživné na U. za dané obdobie a to sumu vo výške 250,- € t. j. $1.200 - 250 = 950,- \text{ €}$, ktorá suma predstavuje zročné výživné na U. Chudíka za obdobie od 01.03.2020 do 12.08.2020 (t.j. za obdobie jeho maloletosti, počas ktorej vykonávala výlučnú osobnú starostlivosť matka), ktorú sumu uložil povinnosť otcovi zaplatiť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

34. Keďže plnoletý U. bol oprávnený o výške svojej vyživovacej povinnosti rozhodovať v konaní pred odvolacím súdom spolu so svojím otcom sa dohodli na schválení súdneho zmiern. Podľa § 148 ods. 1,2 C.s.p. žalobca a žalovaný môžu uzavrieť zmier. O uzavretie zmiern sa má súd vždy pokúsiť. Súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Na základe citovaného ustanovenia zo strany odvolacieho súdu došlo k schváleniu súdneho zmiern z dôvodu, že došlo k dohode o výške bežného výživného zo strany otca t. j. otec sa zaviazal uhrádzať na plnoletého syna bežné výživné vo výške 100,- € mesačne a súčasne sa strany dohli o úhrade zaostaleho výživného za obdobie od 13.8.2020 t. j. deň nasledujúci po dni nadobudnutia plnoletosti až do 31.05.2021 a to vo sume 500,- €, pričom otec sa zaviazal, že túto sumu uhradí synovi v lehote do 15.06.2021. Na základe uvedeného odvolací súd predmetný súdny zmier schválil. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v predmetných výrokoch zmenil a súčasne čiastočne potvrdil (§ 388, § 387 ods. 1,2 C.s.p.).

35. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

36. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

37. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).